

SÄKERHETSATABLAD

Enligt 1907/2006 bilaga II och 1272/2008

(Alla hänvisningar till EU-förordningar och direktiv är förkortade till endast nummerbeteckningen)

Revisionsdatum 2022-04-05

Ersätter blad utfärdat 2021-12-20

Versionsnummer 9.0

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn Multicem

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Identifierade användningar Fyllmaterial för bygg- och anläggningsverksamhet
Ordinära cement och blandningar som innehåller cement (hydrauliska bindemedel) används industriellt, yrkesmässigt och av konsumenter vid bygg- och konstruktionsarbete, inom- och utomhus

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatabladet

Företag Cementa AB
Box 47210
100 74 Stockholm
Telefon 08 625 68 00
E-post asa.nilsson@cementa.se
Webbplats www.cementa.se

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

I akuta fall: Ring 112, begär giftinformation.

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Skin Irrit. 2, H315

Eye Dam. 1, H318

STOT SE 3, H335

(Se avsnitt 16)

2.2 Märkningsuppgifter

Faropiktogram

Signalord	Fara
Faroangivelser	
H315	Irriterar huden
H318	Orsakar allvarliga ögonskador
H335	Kan orsaka irritation i luftvägarna
Skyddsangivelser	
P102	Förvaras oåtkomligt för barn
P261	Undvik att inandas damm
P280	Använd skyddshandskar och skyddskläder samt ögonskydd eller ansiktsskydd
P305+P351+P338	VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja
P310	Kontakta genast läkare
P501	Innehållet och behållaren lämnas till auktoriserad avfallshanteringsanläggning

Kompletterande faroinformation

Innehåller: UGNSDAMM, PORTLANDSCEMENT, PORTLANDCEMENT

2.3 Andra faror

Cement uppfyller inte kriterierna för PBT- eller vPvB-ämnen i enlighet med bilaga XIII till REACH (Förordning (EG) nr 1907/2006). När cement reagerar med vatten, till exempel vid tillverkning av betong eller murbruk, eller när cementet blir fuktigt, bildas en starkt alkalisk lösning. På grund av detta kan våt cement orsaka hud- och ögonirritation.

Beredningen är kromreducerad, varvid klassificering som allergiframkallande bortfaller.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2 Blandningar

Observera att tabellen visar kända faror för ingredienserna i ren form. Farorna minskas eller elimineras när de blandas eller späds ut, se Avsnitt 16d.

Beståndsdel	Klassificering	Koncentration
UGNSDAMM, PORTLANDSCEMENT		
CAS nr: 68475-76-3 EG nr: 270-659-9 REACH: 01-2119486767-17-0067	Skin Irrit. 2, Eye Dam. 1, STOT SE 3; H315, H318, H335	45 - 55 %
PORTLANDCEMENT		
CAS nr: 65997-15-1 EG nr: 266-043-4	Skin Irrit. 2, Eye Dam. 1, Skin. Sens. 1, STOT SE 3; H315, H318, H317, H335	45 - 55 %

Förklaringar till ingrediensernas klassificering och märkning ges i Avsnitt 16e. Officiella förkortningar är skrivna med normal stil. Med kursiv stil anges specifikationer och/eller kompletteringar som använts vid beräkning av blandningens klassifikation, se Avsnitt 16b.

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Generellt

Vid minsta tvekan eller om symptom kvarstår, sök läkare.

Den som ger första hjälpen bör undvika kontakt med våt cement eller beredningar av våt cement.

Vid inandning

Flytta genast den skadade till frisk luft. Ge konstgjord andning om andningen har upphört. Vid andningssvårigheter låt utbildad personal ge den skadade syrgas. Låt den skadade vila på varm plats och kontakta omedelbart läkare.

Vid kontakt med ögonen

Gnugga ej om damm har kommit i ögon.

Om möjligt avlägsna omedelbart eventuella kontaktlinser.

Skölj genast med tempererat vatten 15 - 20 min med vidöppna ögon. Om symptom kvarstår, sök läkare.

Viktigt! Skölj även under transporten till sjukhus (ögonläkare).

Vid hudkontakt

Tag av förorenade kläder.

Tag bort fasta partiklar och skölj med mycket vatten.

Om symptom uppkommer, kontakta läkare.

Tvätta kläder innan de används igen.

Vid förtäring

Skölj först munnen noggrant med mycket vatten och SPOTTA UT sköljvattnet. Drick sedan minst en halv liter vatten och kontakta läkare. Framkalla EJ KRÄKNING.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Generellt

Cement kan irritera hud som är fuktig (på grund av svett eller luftfuktighet) efter långvarig kontakt och kan orsaka kontaktdermatit vid upprepad kontakt. Långvarig hudkontakt med våt cement eller våt betong kan orsaka allvarliga brännskador eftersom de utvecklas utan smärta (t.ex. vid knästående i våt betong, även om man bär byxor). Ögonkontakt med cement (torr eller våt) kan orsaka allvarliga ögonskador som kan bli permanenta. Upprepad inandning av damm från ordinära cement under en längre period ökar risken för att utveckla lungsjukdomar.

Vid inandning

Inandning av damm kan orsaka hosta och irritation.

Upprepad inandning av damm från ordinära cement under en längre period ökar risken för att utveckla lungsjukdomar.

Vid kontakt med ögonen

Ögonkontakt med cement (torr eller våt) kan orsaka allvarliga ögonskador som kan bli permanenta.

Vid hudkontakt

Cement kan irritera hud som är fuktig (på grund av svett eller luftfuktighet) efter långvarig kontakt och kan orsaka kontaktdermatit vid upprepad kontakt. Långvarig hudkontakt med våt cement eller våt betong kan orsaka allvarliga brännskador eftersom de utvecklas utan smärta (t.ex. vid knästående i våt betong, även om man bär byxor).

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Vid kontakt med läkare, se till att ha etikett eller detta säkerhetsdatablad till hands.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Ej brännbart; Släckes med medel avsett för omgivande brand.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Cement är inte brännbara eller explosiva och främjar eller underhåller inte förbränning av andra material.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Skyddsåtgärder vidtas med hänsyn till övrigt material på brandplatsen.

Vid brand använd friskluftsmask.

Bär heltäckande skyddsklädsel.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Inandas ej damm och undvik kontakt med hud, ögon och kläder vid sanering.

Använd rekommenderad skyddsutrustning, se avsnitt 8.

Håll obehöriga och oskyddade personer på säkert avstånd.

Sörj för god ventilation.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Undvik utsläpp till mark, vatten eller luft.

Förhindra utsläpp i avlopp.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Undvik dammbildning och torrborsta inte.

Torrt cement: Använd saneringsmetoder som vakuumsanering och vakuumenträktion (Industriella bärbara enheter försedda med högeffektiva luftfilter (EPA och HEPA, EN 1822-1:2009) eller motsvarande teknik) som inte orsakar luftburen spridning. Använd aldrig tryckluft. Torka alternativt upp dammet genom moppning, våttorkning eller genom att använda vattensprej eller slangar (en fin dimma för att undvika att dammet blir luftburet) och avlägsna slam. Om detta är omöjligt, avlägsna genom uppslamning med vatten (se våt cement). När våtrengöring eller vakuumenträktion inte är möjlig och endast torrengöring med borstar är möjlig, se till att arbetstagarna använder lämplig personlig skyddsutrustning och förhindra att dammet sprids. Undvik inandning av och hudkontakt med cement. Placera spill i en behållare. Solidifiera före bortskaffande enligt beskrivningen i avsnitt 13.

Våt cement: Avlägsna våt cement och placera det i en behållare. Låt materialet torka och härda före bortskaffande enligt beskrivningen i avsnitt 13.

Samla om möjligt upp spill i torrt tillstånd.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 8 och 13 för personlig skyddsutrustning och avfallshantering.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Skyddsåtgärder för säker hantering

Undvik dammbildande hantering.

Ät, drick och rök inte i lokal där denna produkt hanteras.

Inandas ej damm och undvik kontakt med hud och ögon.

Vidta de förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder som krävs för säker hantering.

Håll denna produkt avskild från matvaror och utom räckhåll för barn och husdjur.

Tvätta händerna efter hantering av produkten.

Tag av nedstänkta kläder.

Tvätta nedstänkta kläder innan de används igen.

Använd rekommenderad skyddsutrustning, se avsnitt 8.

Vidta lämpliga tekniska kontrollåtgärder om nödvändigt, se Avsnitt 8.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Bulkcement bör lagras i vattentäta silor, torrt (dvs. med så lite intern kondens som möjligt), rent och skyddat från förorening.

Fara att begravas: För att undvika risk att begravas eller kvävas, gå aldrig in i ett begränsat utrymme såsom en silo, behållare, bulkbil eller annan lagringsbehållare eller annat lagringskärl som innehåller cement utan att vidta lämpliga säkerhetsåtgärder. Cement kan byggas upp eller fästa vid väggarna i ett begränsat utrymme. Cementen kan oväntat släppa, kollapsa eller falla.

För att undvika kvalitetsförsämring ska förpackade produkter lagras svalt och torrt i öppnade säckar med fritt utrymme till marken och skyddat från kraftigt drag.

Säckar ska staplas stabilt.

Använd inte aluminiumbehållare på grund av materialens oförenlighet.

Produkten skall förvaras så att hälso- och miljörisker förebyggs. Undvik kontakt med människor och djur och släpp inte ut produkten i känslig miljö.

Förvaras åtskilt från livsmedel och djurfoder samt från redskap eller ytor som har kontakt med dessa.

Förvaras oåtkomligt för barn.

7.3 Specifik slutanvändning

Ingen övrig information om specifik slutanvändning (se Avsnitt 1.2).

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

8.1.1 Nationella gränsvärden

Damm, oorganiskt

Sverige (AFS 2018:1 (AFS 2020:6))

Nivågränsvärde 5 mg/m³ (Inhalerbar fraktion) / 2,5 mg/m³ (Respirabel fraktion)

DNEL

Data saknas.

PNEC

Data saknas.

8.2 Begränsning av exponeringen

Undvik alltid om möjligt att stå på knä i färskt murbruk eller färsk betong under arbete. Om arbetet kräver knästående ska lämplig vattentät personlig skyddsutrustning användas. Ät inte, drick inte och rök inte under arbete med cement för att undvika kontakt med huden eller munnen. Innan arbete med cement påbörjas, applicera ett lager skyddskräm och applicera ett nytt lager med jämna mellanrum. Omedelbart efter arbete med cement eller cementinnehållande material ska arbetstagare tvätta sig, duscha eller använda fuktgivande kräm.

Ta av kontaminerade kläder, skor, klockor och så vidare, och rengör dem noggrant innan de används igen.

De faror som produkten eller dess beståndsdelar medför ska beaktas i riskbedömningen för det specifika arbetsmomentet, i enlighet med gällande arbetsmiljölagstiftning. Riskbedömningen ska revideras regelbundet och uppdateras om nödvändigt.

8.2.1 Lämpliga tekniska kontrollåtgärder

Ventilationen på arbetsplatsen ska säkerställa en luftkvalitet som uppfyller kraven enligt gällande arbetsmiljölagstiftning.

Processventilation bör användas för att avlägsna luftföroreningar vid källan.

Möjlighet till ögonspolning skall finnas på arbetsplatsen.

Ögonskydd/ansiktsskydd

Använd godkända skyddsglasögon enligt EN 166 vid hantering av torr eller våt cement för att förhindra kontakt med ögonen.

Hudskydd

Använd lämpliga skyddskläder.

Använd bomullsfodrade täta, nötnings- och alkalihärdiga handskar; stövlar; långärmad sluten skyddsklädsel samt hudvårdsprodukter (inklusive skyddskrämor) för att skydda huden från långvarig kontakt med våt cement. Man bör vara särskilt noga med att se till att ingen våt cement kommer in i stövlarna. Under vissa förhållanden, t.ex. vid läggning av betong eller beläggningsmassa, ska vattentäta byxor eller knäskydd användas.

Använd skyddshandskar (EN 374) vid upprepad eller långvarig exponering.

Den mest lämpliga handsken bör väljas i samråd med handskleverantören, med beaktande av riskbedömningen för det specifika arbetsmomentet och egenskaperna hos de kemikalier som hanteras. Notera att materialets genombrottsid påverkas av exponeringens varaktighet, temperaturförhållanden, nötning med mera.

Vid kontinuerlig kontakt, använd handskar med minsta genombrottsid på minst 240 minuter, men helst över 480 minuter.

Baserat på produktens kemiska egenskaper rekommenderas följande handskmaterial (EN 374):.

- Neoprengummi.
- Nitrilgummi.
- Viton.

Andningsskydd

Använd lämpligt andningsskydd vid otillräcklig ventilation.

Det mest lämpliga andningsskyddet ska tas fram i samråd med arbetsmiljöombudet, med beaktande av riskbedömningen för det specifika arbetsmomentet.

Baserat på produktens fysikaliska och kemiska egenskaper rekommenderas följande filtertyp(er) och/eller filterkombination(er):.

- B/P2.
- B/P3.

8.2.3 Begränsning av miljöexponeringen

För begränsning av miljöexponering, se Avsnitt 12.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

a) Fysikaliskt tillstånd	Fast Form: Pulver
b) Färg	grått
c) Lukt	ingen eller okarakteristisk lukt
d) Smältpunkt/frys punkt	>850 °C
e) Kokpunkt eller initial kokpunkt och kokpunktsintervall	Ej angiven
f) Brandfarlighet	Ej angiven
g) Nedre och övre explosionsgräns	Ej angiven
h) Flampunkt	Ej angiven
i) Självantändningstemperatur	Ej angiven
j) Sönderdelningstemperatur	Ej angiven
k) pH-värde	I brukslösning är pH-värdet: 9 - 13
l) Kinematisk viskositet	Ej angiven
m) Löslighet	Löslighet i vatten: 0,1-100 g/L
n) Fördelningskoefficient n-oktanol/vatten (loggvärde)	Ej angiven
o) Ångtryck	Ej angiven
p) Densitet och/eller relativ densitet	2,7 - 3,2
q) Relativ ångdensitet	Ej angiven
r) Partikelegenskaper	Ej angiven

9.2 Annan information

9.2.1 Information om faroklasser för fysisk fara

Ej angiven

9.2.2 Andra säkerhetskaraktäristika

Ej angiven

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

När cement blandas med vatten hårdnar det till en stabil massa som inte är reaktiv i normala miljöer. Cement reagerar med vatten och bildar kalciumhydroxid vilket ger högt pH (12,5-13,5) och hårdnar därefter.

10.2 Kemisk stabilitet

Torr cement är stabil vid rätt förvaring (se avsnitt 7) och är kompatibel med de flesta andra byggmaterial. Det ska förvaras torrt. Kontakt med oförenliga material bör undvikas. Våt cement är basisk och oförenlig med syror, ammoniumsalter, aluminium och andra oädla metaller. Cement löser sig i fluorvätesyra och ger frätande kisel tetrafluoridgas. Cement reagerar med vatten och bildar silikater och kalciumhydroxid. Silikater i cement reagerar med starka oxidationsmedel som fluorin, borontrifluorid, klortrifluorid, mangantrifluorid och syredifluorid.

10.3 Risken för farliga reaktioner

När cement reagerar med vatten, till exempel vid tillverkning av betong eller murbruk, eller när cementet blir fuktigt, bildas en starkt alkalisk lösning.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Fuktiga lagringsförhållanden kan leda till klumpbildning och försämra produktkvaliteten.

10.5 Oförenliga material

Syror, ammoniumsalter, aluminium eller andra oädla metaller. Okontrollerad användning av aluminiumpulver i våt cement bör undvikas eftersom vätgas bildas.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Sönderdelas inte till farliga produkter.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om faroklasser enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Ej angivet.

Akut toxicitet

Produkten är inte klassificerad som akuttoxisk.

PORTLANDCEMENT

LD50 råtta 24h: > 2000 mg/kg Dermalt

LC50 råtta 4h: > 5 mg/L Inhalation

LD50 råtta 24h: > 2000 mg/kg Oralt

Frätande/irriterande på huden

Cement som kommer i kontakt med våt hud kan orsaka förtjockningar, sprickor och fissurer. Långvarig kontakt kan i kombination med nötning orsaka allvarliga frätskador.

Allvarlig ögonskada/ögonirritation

Direktkontakt med cement kan orsaka skada på hornhinnan genom mekanisk nötning, omedelbar eller fördröjd irritation eller inflammation. Direktkontakt med större mängder torrt cement eller stänk av vått cement kan leda till allt från irritation till frätskador och blindhet.

Luftvägs-/hudsensibilisering

Vissa kan utveckla eksem vid exponering för damm av våt cement, antingen på grund av det höga pH-värdet, som orsakar irritativ kontaktdermatit efter långvarig kontakt, eller genom en immunologisk reaktion mot lösligt krom VI, som utlöser allergisk kontaktdermatit. Responsen kan komma i många olika former, från lindriga utslag till svår dermatit, och är en kombination av de två ovan nämnda mekanismerna. Om cementen innehåller lösligt reduktionsmedel med krom VI och så länge den nämnda perioden av effektiv kromreduktion inte överskrider, förväntas ingen sensibiliseringseffekt. Det finns ingen indikation på sensibilisering av luftvägarna.

Mutagenitet i könsceller

Produkten är inte klassificerad som mutagen.

Cancerogenitet

Produkten är inte klassificerad som cancerframkallande.

Reproduktionstoxicitet

Produkten är inte klassificerad som reproduktionstoxisk.

Specifik organtoxicitet - enstaka exponering

Cementdamm kan irritera hals och andningsvägar. Hosta, nysningar och andfåddhet kan uppträda efter exponering över de yrkeshygieniska gränsvärdena. Generellt visar mönstret för data tydligt att yrkesmässig exponering för cementdamm har lett till bristande andningsfunktion. De rön som finns tillgängliga i dagsläget räcker dock inte för att med säkerhet fastställa dos-responsförhållandet för dessa effekter.

Specifik organtoxicitet - upprepad exponering

Det finns en indikation på KOL. Effekterna är akuta och beror på hög exponering. Inga kroniska effekter har observerats vid låga koncentrationer.

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Fara vid aspiration

Produkten är inte klassificerad som aspirationstoxisk.

11.2 Information om andra faror

11.2.1 Hormonstörande egenskaper

Produkten har inga kända hormonstörande egenskaper.

11.2.2 Annan information

Ej angivet.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Produkten är inte miljöfarlig. Ekotoxikologiska tester med portlandcement på *Daphnia magna* och *Selenastrum coli* har visat ringa toxikologisk effekt. Därför har inga LC50- och EC50-värden kunnat fastställas. Det finns inget som tyder på toxicitet i sedimentfasen. Tillsats av stora mängder cement till vatten kan dock höja pH-värdet och kan därför vara giftigt för vattenlevande organismer under vissa betingelser.

Förhindra utsläpp i mark, vatten och avlopp.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Metoderna för att påvisa bionedbrytbarhet är inte användbara på oorganiska ämnen.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Ej tillämpligt.

12.4 Rörlighet i jord

Ej relevant eftersom cement är ett oorganiskt material. Efter härdning utgör cement ingen toxicitetsrisk.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Kriterierna för PBT och vPvB är inte tillämpliga på oorganiska ämnen.

12.6 Hormonstörande egenskaper

Produkten har inga kända hormonstörande egenskaper.

12.7 Andra skadliga effekter

Uppgifter saknas.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallshantering för produkten

Produkt – cement som passerat sin hållbarhetstid

(och om det har visats att det innehåller över 0,0002 % lösligt krom VI) ska inte användas/säljas annat än för användning i kontrollerade, slutna och helt automatiserade processer eller ska återvinnas eller bortskaffas i enlighet med nationell lagstiftning och åter behandlas med ett reduktionsmedel.

Produkt – oanvänd rest eller torrspill

Ta upp torra oanvända rester eller torrspill som de är. Märk behållarna. Återanvänd eventuellt beroende på hållbarhetstiden och kraven på att undvika exponering för damm. Vid bortskaffande, härda med vatten och bortskaffa enligt ”Produkt – efter tillsats av vatten, härdad”

Produkt – cementvälling

Låt härda, låt inte produkten komma ut i avlopps- och dräneringssystem eller i vattenförekomster (t.ex. vattendrag) och bortskaffa enligt beskrivning under ”Produkt – efter tillsats av vatten, härdad”.

Produkt – efter tillsats av vatten, härdad

Bortskaffa enligt nationella bestämmelser. Låt inte produkten komma ut i avloppssystemet. Bortskaffa härdad produkt som betongavfall. På grund av inert konvertering är betongavfall inte farligt avfall.

Föreslagen LoW-kod

10 13 14 Betongavfall och betongslam

17 01 01 Betong

Förpackning

Töm förpackningen helt och behandla den i enlighet med nationella bestämmelser.

Föreslagen LoW-kod: 15 01 01 Pappers- och pappförpackningar.

AVSNITT 14: Transportinformation

Där ej annat angivits gäller informationen för samtliga transportslag enligt FN:s modellregelverk, dvs ADR (väg), RID (järnväg), ADN (inre vattenvägar), IMDG (sjötransport) och ICAO (IATA) (flygtransport).

14.1 UN-nummer eller id-nummer

Ej klassat som farligt gods

14.2 Officiell transportbenämning

Ej tillämpligt

14.3 Faroklass för transport

Ej tillämpligt

14.4 Förpackningsgrupp

Ej tillämpligt

14.5 Miljöfaror

Ej tillämpligt

14.6 Särskilda skyddsåtgärder

Ej tillämpligt

14.7 Bulktransport till sjöss enligt IMO:s instrument

Ej tillämpligt

14.8 Övrig transportinformation

Ej tillämpligt

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Cement är en blandning enligt Reach-förordningen och är inte föremål för registrering. Klinker är undantagna från registrering (artikel 2.7 b och bilaga V.10 i Reach-förordningen).

Saluföring och användning av cement är föremål för en begränsning av innehållet av lösligt krom VI (punkt 47 i bilaga XVII):

1. Cement och beredningar som innehåller cement får inte användas eller släppas ut på marknaden, om de, när de hydratiserats, innehåller mer än 0,0002 % lösligt krom VI av cementens totala torrsvikt.
2. Om reduktionsmedel används ska förpackningar för cement och beredningar som innehåller cement vara läsbara och outplånligt märkta med uppgifter om förpackningsdatum samt om de lagringsförhållanden som är lämpliga och den lagringstid som är lämplig för att behålla reduktionsmedlets verkan och hålla mängden lösligt krom VI under det gränsvärde som anges i punkt 1.
3. Trots vad som föreskrivs ovan ska punkterna 1 och 2 inte gälla utsläppande på marknaden och användning i kontrollerade slutna och helt automatiserade processer där cement och beredningar som innehåller cement hanteras endast av maskiner och där det inte finns någon möjlighet till hudkontakt.

De så kallade "vägledningarna till god praxis" som innehåller råd om praxis för säker hantering finns på: <http://www.nepsi.eu/good-practice-guide.aspx>. Dessa vägledningar har antagits av de europeiska arbetstagarernas och arbetsgivarnas sektorsorganisationer inom ramen för den sociala dialogen i form av "Överenskommelse om skydd av arbetarnas hälsa genom god hantering och användning av kristallin kvarts och produkter som innehåller detsamma".

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Bedömning och kemikaliesäkerhetsrapport enligt 1907/2006 Bilaga I har ännu ej utförts.

AVSNITT 16: Annan information

16a. Upplysningar om vilka förändringar som har gjorts av den föregående versionen Revisioner av detta dokument

Tidigare versioner

2021-12-20 Ändringar i sektion 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13.

16b. Förklaring till förkortningarna i säkerhetsdatabladet Fulltext för koder för faroklass och kategori nämnda i Avsnitt 3

Skin Irrit. 2	Frätande eller irriterande på huden, farokategori 2 - Skin Irrit. 2, H315 - Irriterar huden
Eye Dam. 1	Allvarlig ögonskada eller ögonirritation, farokategori 1 - Eye Dam. 1, H318 - Orsakar allvarliga ögonskador
STOT SE 3	Specifik organototoxicitet – Enstaka exponering, farokategori 3, luftvägsirritation - STOT SE 3, H335 - Kan orsaka irritation i luftvägarna
Skin. Sens. 1	Luftvägs- eller hudsensibilisering, Hudsensibilisering, farokategori 1 - Skin. Sens. 1, H317 - Kan orsaka allergisk hudreaktion

Förklaringar till förkortningar i Avsnitt 14

ADR	Europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg
RID	Reglementet för internationell transport av farligt gods på järnväg
IMDG	IMDG-koden (International Maritime Dangerous Goods Code)
ICAO	International Civil Aviation Organization, den internationella organisationen för civil luftfart (ICAO, 999 University Street, Montreal, Quebec H3C 5H7, Canada)
IATA	Internationella lufttransportföreningen

16c. Hänvisningar till viktig litteratur och datakällor

Datakällor

Primärdata för beräkningen av farorna har i första hand hämtats från den officiella europeiska klassifikationslistan, 1272/2008 Bilaga I, uppdaterad till 2022-04-05.

Där sådana uppgifter saknas har i andra hand använts den dokumentation som ligger till grund för den officiella klassificeringen, t ex IUCLID (International Uniform Chemical Information Database). I tredje hand har använts information från ansedda internationella kemikalieföretag, och i fjärde från övrig tillgänglig information, t ex från andra leverantörers säkerhetsdatablad eller från ideella organisationer, varvid en expertbedömning skett av källans trovärdighet. Om, trots detta, tillförlitlig information inte hittats, så har farorna bedömts av expertis på grundval av kända faror från liknande ämnen, varvid principerna i 1907/2006 och 1272/2008 har följts.

Fulltext för författningar nämnda i detta säkerhetsdatablad

- 1907/2006 EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG
- 1272/2008 EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006

16d. Metoder för att utvärdera information som avses 1272/2008 Artikel 9 som användes för klassificeringen

Beräkningen av farorna med denna blandning har gjorts som en sammanvägd bedömning med hjälp av en expertbedömning i enlighet med 1272/2008 Bilaga I, där all tillgänglig information som kan ha betydelse för att fastställa farorna med blandningen vägs samman, och i enlighet med 1907/2006 Bilaga XI.

16e. En förteckning över relevanta faroangivelser och skyddsangivelser

Fulltext för faroangivelser enligt GHS/CLP nämnda i Avsnitt 3

- H315 Irriterar huden
H318 Orsakar allvarliga ögonskador
H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna
H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion

16f. Råd om lämplig utbildning för anställda för att skydda människors hälsa och miljö

Varning för felaktig användning

Ej angivet.

Övrig relevant information

Hänvisningar till viktig litteratur och datakällor:

- (1) Portland Cement Dust - Hazard assessment document EH75/7, UK Health and Safety Executive, 2006.
<http://www.hse.gov.uk/pubns/web/portlandcement.pdf>.
- (2) Observations on the effects of skin irritation caused by cement, Kietzman et al, Dermatosen, 47, 5, 184-189 (1999).
- (3) European Commission's Scientific Committee on Toxicology, Ecotoxicology and the Environment (SCTEE) opinion of the risks to health from Cr (VI) in cement (European Commission, 2002).
http://ec.europa.eu/health/archive/ph_risk/committees/sct/documents/out158_en.pdf.
- (4) Epidemiological assessment of the occurrence of allergic dermatitis in workers in the construction industry related to the content of Cr (VI) in cement, NIOH, Page 11, 2003.
- (5) U.S. EPA, Short-term Methods for Estimating the Chronic Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater Organisms, 3rd ed. EPA/600/7-91/002, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1994a) and 4th ed. EPA-821-R-02-013, US EPA, office of water, Washington D.C. (2002).
- (6) U.S. EPA, Methods for Measuring the Acute Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater and Marine Organisms, 4th ed. EPA/600/4-90/027F, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1993) and 5th ed. EPA-821-R-02-012, US EPA, office of water, Washington D.C. (2002).
- (7) Environmental Impact of Construction and Repair Materials on Surface and Ground Waters. Summary of Methodology, Laboratory Results, and Model Development. NCHRP report 448, National Academy Press, Washington, D.C., 2001.
- (8) Final report Sediment Phase Toxicity Test Results with Corophium volutator for Portland clinker prepared for Norcem A.S. by AnalyCen Ecotox AS, 2007.
- (9) TNO report V8801/02, An acute (4-hour) inhalation toxicity study with Portland Cement Clinker CLP/GHS 03-2010-fine in rats, August 2010.
- (10) TNO report V8815/09, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker G in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.
- (11) TNO report V8815/10, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker W in vitro using the isolated chicken eye

test, April 2010.

(12) Investigation of the cytotoxic and proinflammatory effects of cement dusts in rat alveolar macrophages, Van Berlo et al, Chem. Res. Toxicol., 2009 Sept; 22(9):1548-58. Säkerhetsdatablad för Byggcement. Edition 2012-11-01 Sid 8(8)

Säkerhetsdatablad för Multicem. Sida 8 (8)

(13) Cytotoxicity and genotoxicity of cement dusts in A549 human epithelial lung cells in vitro; Gminski et al, Abstract DGPT conference Mainz, 2008.

(14) Comments on a recommendation from the American Conference of governmental industrial Hygienists to change the threshold limit value for Portland cement, Patrick A. Hessel and John F. Gamble, EpiLung Consulting, June 2008.

(15) Prospective monitoring of exposure and lung function among cement workers, Interim report of the study after the data collection of Phase I-II 2006-2010, Hilde Notø, Helge Kjuus, Marit Skogstad and Karl-Christian Nordby, National Institute of Occupational Health, Oslo, Norway, March 2010.

(16) MEASE, Metals estimation and assessment of substance exposure, EBRC Consulting GmbH for Eurometaux, <http://www.ebrc.de/ebrc/ebrc-mease.php>

Uppgifter om detta dokument

Detta säkerhetsdatablad är producerat och kontrollerat av KemRisk®, KemRisk Sweden AB, Platensgatan 8, SE-582 20 Linköping, Sverige, www.kemrisk.se